

Vårdhygienisk lunchföreläsning

Tema: Gyn i primärvård

28 november 2024

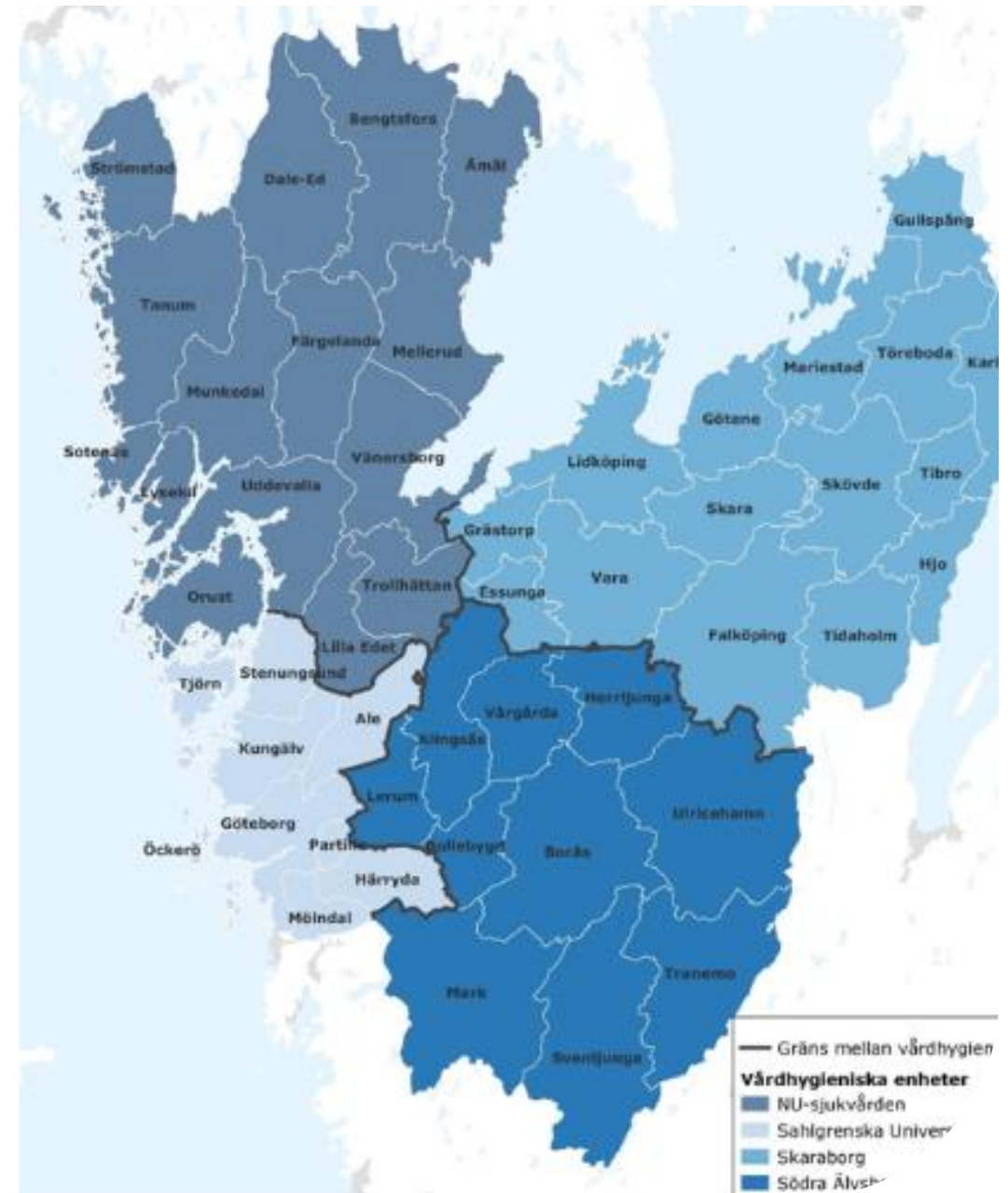
Vårdhygien Västra Götaland

Fyra vårdhygieniska enheter med ett regiongemensamt uppdrag:

Stöd till vårdgivare

- i långsiktigt förebyggande arbete för god hygienisk standard
- vid akuta problem, tex smittspridning

Tillgängliga för primärvård, kommunal vård och omsorg, sjukhus.

Regional medicinsk riktlinje

- Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi

[Ansvarsfördelning mellan allmänmedicin och gynekologi](#)

- Sexuell och reproduktiv hälsa hos ungdom och vuxen
- Blåsor, sår, vårtor, klåda, flytning
- STI
- Handläggning under och efter graviditet
- PMS
- Blödningsrubbning
- Inkontinens
- Klimakteriebesvär
- Prolapsuppföljning

Syfte

Att informera om vårdhygien, vårdhygieniska riskmoment och hanteringen av dessa för primärvårdsverksamheter med uppdrag inom

- Sexuell och reproduktiv hälsa
- Kvinnohälsovård (och sjukvård)

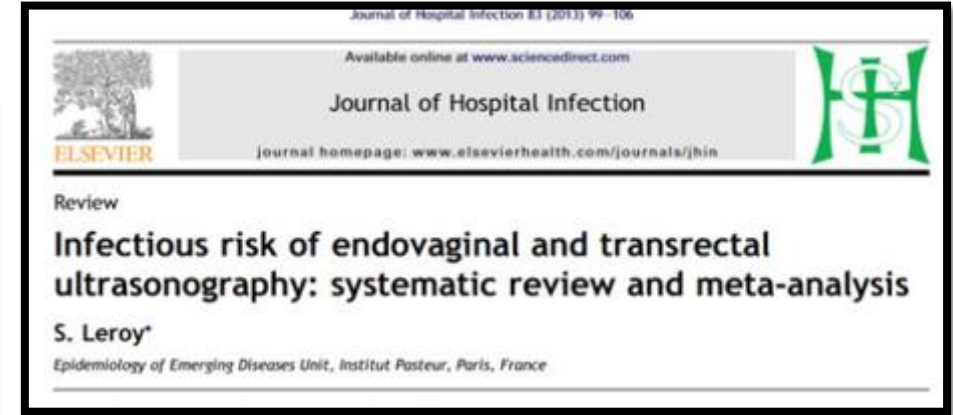

microorganisms

Article

Outbreak of MRSA in a Gynecology/Obstetrics Department during the COVID-19 Pandemic: A Cautionary Tale

Mareike Möllers¹, Marie-Kristin von Wahlde¹, Franziska Schuler², Alexander Mellmann³ , Christian Böing³, Vera Schwierzeck³ , Julia Sophie Schneider³ and Stefanie Kampmeier^{3,*}

TT

Dagens Medicin
redaktionen@dagensmedicin.se

Det var förra veckan som smittskyddsenheten i Region Uppsala fick reda på att könssjukdomen syfilis kan ha spridits till patienter från en gynekologisk mottagning i Uppsala under hösten 2022, något som [SVT Nyheter Uppsala](#) var först att rapportera.

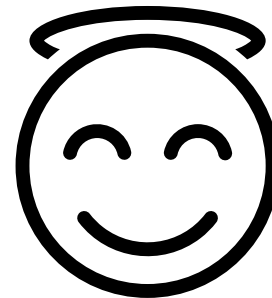
Utdragning av spiral kan ha gett primär herpes simplex-infektion

Immunkompetent kvinna drabbades av leverpåverkan och trombocytopeni

*"Men vi har friska
patienter"*

*"Tänk på
1. Normalflora
2. Var sak har sin plats"*

Alltså...

- Risker för smittöverföring
- Exempel där smittöverföring har skett/kunnat ske
- Normalflora, var sak har sin plats

Renhetsnivåer

Med exempel från olika delar i kedjan

Renhetsnivåer

Tabell 3. Översikt över minimikrav på produkter/ytor utifrån användningsområde.

Användningsområden	Steril*	Steril*	Desinfekterad**	Icke-steril ***	Rengjord***
	Engångs	Flergångs	Flergångs	Engångs	Flergångs
Penetrerar hud eller slemhinna. Genomströmmas av vätskor till/från områden som normalt är sterila Implantat.	X	X			
Kommer i beröring med slemhinna eller skadad hud	X	X	X		
Kommer i beröring med intakt hud	X	X	X	X	X

*Steril: Produkt som genomgått en validerad steriliseringsprocess och har en oskadad förpackning som säkerställer att steriliteten bevaras.

Källa:

[Vägledning för desinfektion i vården](#)

Vaginalt ultraljud

Kontakt med slemhinna

- Desinfekterad för säker återanvändning
- Kräver rengöring och desinfektion mellan patienter oavsett probeskydd
  - Probeskydd avsett för ändamålet
  - Rengöring och desinfektion enligt tillverkarens anvisning

[Vägledning för desinfektion i vården s12:](#)

Desinfektion av värmekänsliga instrument, t ex endoskop, ultraljudsprob	Process i diskdesinfektor avsedd för värmekänsliga instrument	Väl utarbetad manuell metod med noggrann rengöring följt av nedsänkning (immersion) i CE-märkt medel och kontakttid som tillverkaren anger
---	---	--

**Material ska inte
förvaras så här...**

- Blandade renhetsgrader huller
om buller

Så här
är
bättre

Ytor som har risk att förorenas av kroppsvätskor behöver rengöras och desinfekteras efter varje patient.

Exempel:

- Gynstol
- Brits efter ex. omläggning
- Vagn som används mellan patienter

Patientfall

Med praktiska exempel

Kim 15 år

Kommer till mottagningen för att få en P-stav

Vad behöver vi tänka på för att minska risken för vårdrelaterad infektion?

- Basala hygienrutiner och klädregler
- Huddesinfektion och hantering av desinfekterat hudområde
- Hantering av applikator, aseptik!
- Rengöring och desinfektion av brits etc vb.
- Patientmedverkan

Liv 28 år

Kommer till mottagningen för insättning av spiral

Vad behöver vi tänka på för att minska risken för vårdrelaterad infektion och smittspridning?

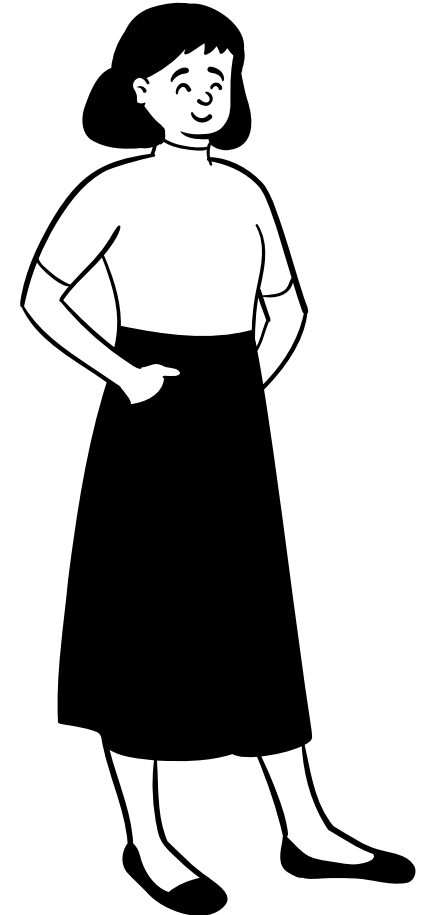
- Basala hygienrutiner och klädregler
- Material från förråd
- Uppdukning
- Sterila instrument
- Flergångsinstrument? → kontrollerad process i diskdesinfektor, till sterilcentral, korrekt förvaring.
- Rengöring och desinfektion av gynstol etc.

Sol 40 år

Kommer till mottagningen för cellprovtagning

Vad behöver vi tänka på för att inte sprida smitta?

- Basala hygienrutiner och klädregler
- Förvaring av provtagningsmaterial
- Hantering av provtagningsmaterial, renhetsnivå?
- Uppdukning
- Flergångsinstrument? → kontrollerad process i diskdesinfektor, korrekt förvaring
- Rengöring och desinfektion av gynstol etc.

Maj 70 år

Kommer till mottagningen för hjälp med kontroll av prolapsring

Vad behöver vi tänka på för att minska risk för att inte sprida smitta?

- Basala hygienrutiner och klädregler
- Rengöring och hantering av ring
- Rengöring och desinfektion av gynstol etc.

Take home message

Vården ni bedriver innebär risker för smittöverföring, oavsett hur friska patienterna är.

Ni kan påverka detta med er kunskap och ert agerande.

Plocka ner de vårdhygieniska grundprinciperna i ert dagliga arbete och kom ihåg, hela kedjan är av betydelse.

Länklista

[Vårdhygien i Västra Götaland - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen](#)

[Vägledning för desinfektion i vården](#)

[Rutin Städning och rengöring i öppenvård](#)

[Infectious risk of endovaginal and transrectal ultrasonography: systematic review and meta-analysis – ScienceDirect](#)

[Utdragning av spiral kan ha gett primär herpes simplex-infektion](#)

[Outbreak of MRSA in a Gynecology/Obstetrics Department during the COVID-19 Pandemic: A Cautionary Tale](#)

[Efter syfilislarmet i Uppsala – ingen smittad](#)

